

**Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)
Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali**

Magistrat Dr. Donatella Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Seduta D.I.E.R.

Illum: 19 ta' April, 2017

**Il-Pulizija
(Spettur Sandra Zammit)**

vs

David Agius detentur tal-karta tal-identita` numru 243953(M); u

Nazzareno Cauchi detentur tal-karta tal-identita` numru 518543(M)

Il-Qorti:

Rat l-akkużi miġjuba fil-konfront tal-imputati David Agius u Nazzareno Cauchi u
ċjoè talli:

Fil-kwalita' tagħhom ta' diretturi u/jew segretarji ta' kumpanija u/jew rapprezentanti guridici tas-socjeta' kummercjali 'Marsalite Limited' (C338) b'indirizz registrat 'Jablo Buildings' Industrial Estate Marsa, Malta u/jew bhala l-persuni li kienu inkarigati mill-istess socjeta' kummercjali sabiex ihallsu l-pagi dovuti, naqsu li jhallsu l-pagi dovuti għall-perijodu bejn l-21 ta' Dicembru, 2009, u l-31 ta' Dicembru, 2009 ammontanti għal €458.55, naqsu li jhallsu l-paga dovuta għall-perijodu bejn l-1 ta' Jannar, 2010 u l-21 ta' Jannar, 2010, ammontanti għal €781.65, naqsu li jhallsu n-notice dovut għall-perijodu bejn it-22 ta' Jannar, 2010 u s-16 t' April, 2010, ammontanti għal €3,126.60, naqsu li jhallsu l-weekly allowance dovut għall-perijodu bejn l-01 t' Ottubru, 2009 u l-21 ta' Jannar 2010, ammontanti għal €74.56, naqsu li jhallsu l-bonus statutorju għall-perijodu bejn l-01 ta' Jannar, 2010 u l-21 ta' Jannar, 2010, ammontanti għal €15.54, naqsu li jhallsu l-vacation leave dovut sal 21 ta' Jannar, 2010 ammontanti

ghal €186.60 u li b'kollox jammontaw ghal erbat elef, sitt mija, tlieta u erbghajn Ewro u hamsin centezmu (€4,643.50) u li kienu dovuti lill-ex-impjegat tas-socjeta' kummercjali hawn fuq imsemmija, u cioe' lil Antonio Lomax, fil-21 ta' Jannar, 2010, meta l-impjieg tieghu gie terminat.

Ghaldaqstant il-Qorti kienet mitluba bir-rispett sabiex tordna lill-imputati ai termini tal-artikolu 45(1) tal-Kap.452 tal-Ligijiet ta' Malta u tar-regolament 22 tal-Avviz Legali 247 tal-2003 kif emendat bl-Avviz Legali 427 tal-2007, sabiex ihallsu l-penali skond il-Ligi, u kif ukoll tordna lill-imputati, ai termini tal-Artikolu 45(2) tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta' Malta, li jhallsu lil Antonio Lomax l-ammont ta' erbat elef, sitt mija, tlieta u erbghajn Ewro u hamsin centezmu, (€4,643.50) ghar-ragunijiet hawn fuq specifikati.

Rat li fis-seduta tat-13 ta' Marzu, 2017, l-imputati rregistraw ammissjoni ghall-akkuzi migjuba fil-konfront taghhom limitatament ghal dak li jirrigwarda hlasijiet dovuti ghal pagi, bonus statutorji u weekly allowances.¹

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 453(1) tal-Kapitolu IX, Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-Artikolu 392A(1) tal-istess Kapitolu,² u cioe` wara li l-imputati wiegbu li huma hatja ghall-akkuzi migjuba fil-konfront taghhom kif ntqal, din il-Qorti wissiethom b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba u huma nghataw zmien xieraq sabiex jekk riedu jergaw lura minnha.

Semghet ix-xhieda.

Semghet is-sottomissjonijiet maghmula mill-prosekuzzjoni u mid-difiza dwar il-piena.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi l-imputati ammettew l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront taghhom kif inghad u ghaldaqstant fuq l-ammissjoni volontarja u nkondizjonata taghhom, l-Qorti tiddikjara li m'ghandhiex triq ohra salv li ssib lill-imputati hatja tal-akkuzi kollha migjuba fil-konfront taghhom kif minnhom ammessi.

Illi d-divergenza li nqalghet bejn l-Prosekuzzjoni u l-imputati kienet dwar *in-notice* (l-avviz) msemmi fl-artikolu 36 tal-Att dwar l-Impiegi u r-Relazzjonijiet Industrijali, Kapitolu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn id-difiza tikkontendi li l-

¹ Vide verbal tat-13 ta' Marzu, 2017 fejn issir riferenza ghall-ammonti rispettivi hekk kif indikati fid-dokument mmarkat Dok. MS1.

² Kif rez applikabbli bl-artikolu 370(6) tal-Kodici Kriminali

imputati tpoggew fl-impossibilita` li jaderixxu mal-obbligi imposti fuqhom bil-ligi u senjatament dak li jiddetta l-artikolu 36(9) tal- Att fejn kjarament il-ligi taghti ghazla lil-principal:

(9) **Meta jirċievi avviż mingħand l-impjegat** kif intqal qabel, **il-principal ikun jista' jagħżel** jew li jhalli lill-impjegat li jkompli jaħdem sakemm iż-żmien tal-avviż jagħlaq jew, f'kull żmien matul li jkun għaddej iż-żmien tal-avviż, iħallas lill-impjegat somma li tkun daqs il-paga li jkun imissha tiħallas dwar iż-żmien tal-avviż li ma jkunx għalaq.

Jigi sottolinejat izda li ma ngabet ebda prova li xi **impjegat** ta avviz simili lil xi wiehed mill-imputati fil-kapacita` tagħhom ta' sidien u principal/i tal-fabbrika imsemmija biex b'hekk jiskatta xi dritt għall-ghazla li tirreferi għaliha din id-disposizzjoni. Għaldaqstant la qatt nibet u wisq anqas ittiehed xi dritt ta' ghazla li kienu intitolati jagħmlu l-imputati kif tikkontendi d-difiza. **L-ghazla li dan is-subartikolu jaghti lill-principal jiskata unikament kemm il-darba impjegat jaghti avviz (notice) li ser itemm l-impjeg.** Għalhekk is-sottomissjoni tad-difiza hi nieqsa minn kull bazi legali u qed tigi respinta.

Lanqas ma jsib applikazzjoni s-subartikolu (8) tal-istess artikolu – fejn issa l-**ghazla tkun tispetta lill-impjegat** - peress li ma jirrizultax li l-impjegati rcevev xi avviz mill-principal/i kif deskritt f'dan is-subartikolu:

(8) Meta **impjegat** taht kuntratt ta' servizz għal żmien bla limitu **jirċievi avviż mill-principal** kif jingħad hawn qabel, **huwa jista' jagħżel** jew li jissokta jaħdem sakemm jagħlaq iż-żmien tal-avviż jew, f'kull żmien li jkun waqt li għadu miexi iż-żmien tal-avviż, iġieghel lill-principal li jagħtih somma li tkun daqs in-nofs tal-pagi li kien ikollhom jithallsu.

Kemm aktar għalhekk kienu l-impjegati li ma gew privi mill-possibilita` li jagħmlu l-ghazla prevista b'dan is-subartikolu!

Għal kull buon fini peress, li d-difiza għamlet enfazi fuq l-impossibilita` li tpoggew fiha l-imputati, l-Qorti ma tistax ma tosservax li mill-provi jirrizulta li l-andament negattiv tal-kumpanija Marsalite Limited kien ilu magħruf mis-sidien izda dawn ghazlu jagħlqu għajnejhom għal proverbjali "*writing on the wall*". Fin-nota minn tieghu l-imputat Cauchi, saħansitra jiddeskrivi s-sitwazzjoni ekonomika tal-kumpanija bhala "*buraxxka finanzjarja*", b'dejn u "*F'qaghda finanzjarja kritika*".³

Fil-fatt fis-seduta tat-12 ta' Lulju, 2011 gie verbalizzat li "*L-Avukati difensuri tal-imputati nfurmaw lill-Qorti li r-rikavat mis-subbasta riferita fis-seduti precedent kien minimu u li ma kienx hemm fondi bizzejjed biex l-impjegati jithallsu l-ammont li jiffurmaw il-mertu fil-kawza odjerna.*" Kif wara kollox anke tikkoncedi d-difiza

³ Fol.43-44

meta fit-trattazzjoni minn taghha, tghid li l-imputati baqaw jittamaw sal-ahhar li r-rota ddr u dan peress li kienu prospettati kuntratti godda.⁴

X'impossibilita`? Fic-cirkostanzi l-imputati seta' kellhom il-possibilita` li, per ezempju, jitolbu l-istralc tal-kumpanija Marsalite Limited, jew il-possibilita` li jibdew process ta' *redundancy*, anke jekk mhux wahda kollettiva. Ghalhekk min verament pogga lil min fl-impossibilita` li jipprevalixxu rwiehom mid-drittijiet li taghti l-ligi? Fejn hi din l-impossibilita` u dwar xhiex galadarba l-ligi ma taghti ebda ghazla lill-imputati ghaliex l-impjegat ma tahom ebda notice? Pjuttost jinghad li kienu l-impjegati, fosthom il-parte civile, li gew rinfaccjati bl-impossibilita` li jaghmlu l-ghazla li tinghata lill-impjegat ai termini tal-Artikolu 36(8) tal-Att.

Illi rinfaccjati bl-gheluq tal-fabbrika, l-imputati kellhom l-obbligu li jottemperaw rwiehom mas-subartikolu (10) tal-artikolu 36 tal-imsemmi Att:

Jekk il-principal jonqos li jaghti avviż kif imsemmi hawn qabel, huwa jkun sugġett li jhallas lil dak l-impjegat somma li tkun daqs il-paga li jkun imissha tithallas dwar iż-żmien tal-avviż.

Jinghad ukoll li ma kien hemm xejn li pprekluda lill-imputati milli jitolbu rizarciment u/jew kumpens jekk hassewhom aggravati bl-agir tal-awtoritajiet rilevanti (wara li nhareg ordni ta' zgumbrament mill-Prim Awla tal-Qorti Civili⁵ fuq talba tal-Malta Industrial Parks).⁶

Certament l-izgumbrament ordnat mill-Prim Awla qatt ma seta' jissarraff fi pregudizzju ghall-impjegati tal-kumpanija Marsalite Ltd kif qed jippretendu l-imputati! Bil-kemm l-imputati ma jasslux jippretendu li l-impjegat, li habta u sabta safa bla xoghol, kellu jhallas lill-principal somma li kienet daqs nofs il-paga li kien imissha tithallas dwar iż-żmien tal-avviż u cioe` hekk kif jipprospetta l-istess Artiklu 36(10) tal-Att, galadarba naqsu li jaghtu *n-notice* lill-principal/i!

Mhemmx dubbju li dan is-subartikolu, li ma jipprovdi ghal ebda eccezzjoni, ma jhalli ebda lok ghall-interpretazzjoni. Galadarba l-principal gie kostrett itemm l-impjegat tal-impjegat, kellu jassigura ruhu li dawk il-provvedimenti tal-ligi, intizi ghall-protezzjoni tal-impjegat, jigu osseravati; f'dan il-kaz tenut kont li ma kienx ghad fadal possibilita` li jhallu lill-impjegati jahdmu fil-fabbrika jew f'xi post t'impjegat alternattiv, kellhom ihallsu lill-impjegati dik il-paga f'ammont rapprezentattiv taz-żmien tal-avviż skond il-kaz.

⁴ Seduta tat-13 ta' Marzu, 2017.

⁵ Vide Rikors tal-Appell ta' David Agius tal-1 ta' Frar, 2013 (fol.62) u ta' Nazzareno Cauchi tal-4 ta' Frar, 2013 (fol.72-73).

⁶ Vide Nota ta' Sottomissjonijiet ta' Nazzareno Cauchi tad-29 ta' Novembru, 2012, fol.44

Ghaldaqstant wara li rat l-artikoli 5, 22, 23, 45, 46, u 47(2) tal-Kapitlu 452 tal-Ligijiet ta' Malta, ir-regolamenti 8 u 22 tar-Regolamenti dwar l-Organizzazzjoni tal-Hin tax-Xoghol, Avviz Legali 247 tal-2003, ssib lill-imputati hatja tal-imputazzjoni migjuba fil-konfront taghhom, izda bl-applikazzjoni tal-Artiklu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tilliberahom bil-kundizzjoni li ma jaghmlux reat iehor fi zmien sentejn.

Inoltre` wara li rat l-artikolu 532A tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-artikolu 24 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tordna lil hatja jhallsu lil Antonio Lomax detentur tal-karta tal-identita` numru 141255M, l-ammont ta' erbat elef, sitt mija, tlieta u erbghajn Ewro u hamsin centezmu, (€4,643.50), u dan fi zmien erba snin bl-ewwel pagament issir dovut fl-ewwel ta' Gunju, 2017.

F'kaz li tali ammont jew parti minnu ma jithallasx hekk kif ordnat, ghandu jigi konvertit fi prigunerija ai termini tal-ligi.

Il-Qorti spjegat lill-hatja l-konsegwenzi jekk jikkommettu reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta' din is-sentenza jew jekk jonqsu milli jsegwu l-ordni moghtija llum.

Dr Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law).

Magistrat